

PONÈNCIA ECONOMIA MÉS PER MALLORCA

La situació de crisi econòmica a les Illes Balears ha posat més en evidència un model econòmic feble i vulnerable per a la majoria d'illencs i illenques. Els rics són més rics i els pobres més pobres. Les situacions de precarietat laboral, desigualtat i pobresa són part estructural de la nostra societat. Els grans beneficis econòmics de les temporades turístiques rècords dels darrers anys no s'han traslladat a la majoria de llars i famílies. El quasi monocultiu turístic i la seva baixa taxa competitiva consolida una dependència social i econòmica excessivament vulnerable. Una major diversificació del model econòmic, un altre enfocament del sector turístic, un sector de serveis més especialitzat, un nou paper dels sectors primari i secundari, una aposta per l'economia del coneixement i l'economia social i solidària i plantejar el futur de la nostra economia sota els reptes de la sostenibilitat, són objectius ineludibles. La competitivitat per sí mateixa sols comporta entrar en la lògica del lliure mercat i l'agudització de la desigualtat inherent a l'actual model. L'única competitivitat possible per al futur de Mallorca i de les nostres illes, és la que es basi en criteris coherents de sostenibilitat.

Assistim a una recuperació econòmica sense recuperació social, en paraules de Joaquin Nieto director de l'Oficina per a Espanya de l'Organització Internacional del Treball (OIT). L'idea base de creació de l'OIT després de 100 anys és encara un repte vigent: no hi pot haver pau mundial sense justícia social.

Des de sempre les revolucions tecnològiques i el coneixement han determinat les formes de producció i, per tant, han influït en les formes de treball. En el SXXI, més que mai, generen riscos i oportunitats. La tecnologia ha generat una fragmentació del treball que ha permès a les multinacionals amb més de 600 milions de treballadors la facilitat de trasllat de la producció a altres llocs o països on els costos laborals són inferiors i, en molts casos, en condicions indignes. No podem oblidar els grans moviments migratoris, 250 milions de persones i el doble dels que hi havia a principis de SXXI, provocats per raons laborals, refugiats de conflictes bèl·lics i migracions forçades pel canvi climàtic. Es preveu que en 15 anys n'hi hagi el doble i necessàriament influiran en els mercats de treball i requereix de polítiques inclusives per obtenir una bona convivència social.

En el marc de la crisi-estafa amb l'ajuda de la reforma laboral vigent del PP que ha empitjorat les condicions de treball i afavorit els acomiadaments injustificats, les

organitzacions sindicals han hagut de gestionar situacions límits d'acords amb empitjorament de les condicions laborals. Les noves formes de treball intenten eludir els drets laborals, les obligacions fiscals i els drets sindicals. El món sindical s'enfronta a un conjunt de treballadors més divers on s'haurà d'enfortir l'exercici de llibertats individuals i sindicals.

És cert que a les nostres illes podem parlar de millora respecte a la recessió del 2008, però hi ha més mileuristes que mai i la renda per càpita al 2008 era de 25.893€ i en el 2018 és de 24.137€. Un fet provocat també per ser la comunitat autònoma a on més ha crescut la població. Quasi un 30% més en un període de quinze anys. No podem tancar els ulls a les elevades taxes d'atur i de contractes precaris dels majors de 45 anys i dels joves, l'ocupació i la seva qualitat és l'eix fonamental de l'economia d'una societat. Un repartiment de la riquesa més equitativa seria més beneficiosa per a l'economia en general.

S'ha reduït la desocupació però segueix havent-n'hi més del doble que abans de la crisi. En general a nivell de l'Estat espanyol s'han reduït els ingressos, parlem d'un nou conjunt de treballadors precaris i treballadors pobres i també s'han reduït els ingressos de les persones desocupades i la seva protecció social. La temporalitat ja hi era, la coneixíem, però ha augmentat el treball a temps parcial involuntari, sobretot en dones. S'incrementen els afiliats a la seguretat social però fan menys hores, cotitzen menys i cobren menys. La formació i la qualitat del treball són les eines fonamentals per combatre la pobresa laboral, treballadors que no arriben a cobrar el sou mínim anual. Segons FUNCAS, l'any 2014 a les illes hi havia dues vegades i mitja més pobres que la mitjana estatal. Un territori etiquetat com a "ric" a la coa en qualitat de l'ocupació, en competitivitat econòmica, en serveis sanitaris i en el nombre per habitant de professors, sanitaris, policies i bombers entre d'altres.

Les dones pateixen encara molta desigualtat tant per la discriminació salarial com en la càrrega del treball no remunerat, un millor repartiment d'aquest és una eina bàsica en la lluita contra la enclotxa salarial. En general les dones com més fills tenen menys cobren, en canvi el homes com més fills tenen més cobren. La perspectiva de gènere en els plans d'acció econòmics i socials i en els pressupostos públics és una eina bàsica per invertir aquesta situació.

La política agrària, industrial i empresarial és fonamental. No podem competir en quantitat de producció, per això és essencial la tecnificació, la innovació, l'increment del valor afegit dels productes de les nostres empreses i la posada en valor de la responsabilitat social empresarial, per tal de generar estabilitat social, econòmica i salarial. Posam en valor la producció de bens i serveis útils per a la societat que faciliten la vida a les persones, permet als treballadors uns ingressos dignes i contribueix al desenvolupament de l'entorn social, medi ambiental i econòmic. Per aconseguir aquest

objectiu és necessari el canvi de prioritats empresarials no només basades en els beneficis econòmics i el canvi de mentalitat dels compradors, orientat a la compra responsable. Per ser efectiu es necessària la transparència i la bona negociació dels agents socials, en les condicions laborals i mediambientals de l'empresa. Cal fomentar aquests instruments de responsabilitat social i de TIC en les petites i mitjanes empreses (PIME) i el petit comerç. A la vegada cal potenciar l'economia social i solidària com a eina transformadora i de consolidació de la funció social en el sector empresarial i en l'avanç cap a una economia diferent més inclusiva i redistributiva.

La bioeconomia ha de ser un sector estratègic que cal potenciar a regions insulars com la nostra, els recursos son finits i no podem continuar amb una economia basada en la sobre explotació dels mateixos sense cap limitació. En aquest sentit s'ha de promoure l'economia circular de residus, l'economia verda i les iniciatives de lluita contra el canvi climàtic, eines de creació de llocs de treball arrelat al territori i al servei del medi ambient, del futur. Una nova economia basada en productes i serveis d'alt valor afegit.

L'Impost de Turisme sostenible ITS és un referent d'aquesta legislatura, amb una elevada acceptació social tan a residents com a visitants, possibilitant incrementar polítiques de protecció i conservació del territori i del patrimoni, del medi ambient, així com polítiques formatives i de recerca i innovació.

El futur del treball passa per una mentalitat oberta als canvis, on pren importància cabdal el capital humà i la perspectiva de gènere, i on es requereix la formació acadèmica amb l'adaptació de tot el sistema educatiu des de la infància a la Universitat, i el foment de la formació contínua durant tota la vida. Si és certa la previsió que el 60% d'escolars farà feina en professions que encara no existeixen i que molts de sectors de treball no existiran per raons tecnològiques i climàtiques, el sistema educatiu ha de respondre també a aquests canvis. La recerca, el desenvolupament econòmic i la innovació, l'economia basada en el coneixement és una peça clau de futur, un tren que cal agafar velocitat. L'estratègia d'especialització intel·ligent RIS3 actualitzada el 2017 en aquesta legislatura té 6 eixos fonamentals: Sostenibilitat territorial, Gestió de la innovació i la internacionalització de les empreses turístiques, Turisme de benestar i qualitat de vida, Coneixement per al canvi turístic, Tecnologies turístiques i Sectors econòmics emergents transformadors (pol marí, bioeconomia i indústries culturals i creatives). Vivim un moment d'encletxa generacional on les generacions joves formades i qualificades han d'emigrar per obtenir llocs de feina qualificats. A la vegada també manquen qualificacions específiques per donar resposta a demandes de sectors professionals. L'adaptació iniciada en la Formació professional és essencial, però també la potenciació de sectors emergents. Potenciar la incorporació del valor afegit per incrementar la productivitat.

A la vegada hem de repensar l'objectiu econòmic, l'horitzó mirant la distribució, la sostenibilitat i no tan sols la producció. L'important és que l'activitat econòmica permeti a tots els illencs i illenques tenir el suficient per una vida digna sense comprometre el mateix

objectiu per a les generacions futures . El creixement econòmic no pot ser l'única finalitat de l'activitat econòmica i de les polítiques públiques, ha de ser un instrument per aconseguir una economia inclusiva que col·labori en la construcció del bé col·lectiu. Garantir la llibertat individual mitjançant uns ingressos mínims personals per a tenir una vida digna. I actualment el mercat de treball per sí mateix no ho garanteix. No podem pensar en incrementar i satisfer totes les necessitats de forma il·limitada. Cal valorar com cal els beneficis materials i immaterials possibles i el que ens aporten. Hem de mesurar el progrés social no tan sols amb macroindicadors econòmics, sinó també amb saber que passa amb els més vulnerables i desafavorits, i amb els impactes reversibles o no, que ocasionam al nostre entorn natural.

La renda garantida és un instrument essencial de lluita contra la desigualtat i la pobresa, un element transitori fonamental cap a un futur sense necessitat de redistribució per eliminar desigualtats, on el mateix sistema econòmic es distribueixi més equitativament per si mateix. S'ha d'avaluar la Renda Bàsica Universal i Incondicional mentre no s'aconsegueixi l'anterior, com a instrument per avançar cap a una política econòmica més justa des de el punt de vista fiscal, i més contundent per a combatre la pobresa i l'exclusió social.

En aquest marc la incorporació d'avanços tecnològics, de la utilització de les energies renovables, de la reutilització i el reciclatge ens ha de conduir a reduir el consum de recursos naturals sense repercutir en un empitjorament de la producció i dels serveis. La posada en valor creixent del sector social en l'àmbit econòmic és primordial front el repte de l'envelliment demogràfic.

No se pot repensar el sistema econòmic sense tenir present que els anteriors i el sistema actual de finançament de 2009 aprovat pel Govern Zapatero, malgrat millorà el sistema anterior, encara manté la infradotació econòmica de les competències concedides per l'Estat, han fet retrocedir les Illes Balears en renda per càpita any rere any, privant als illencs i les illenques dels recursos necessaris per garantir les necessitats bàsiques en sanitat, educació, serveis socials, conservació del territori i transports públic. L'obligada aportació al fons de suficiència d'uns 600M€ anuals a l'Estat s'ha convertit en una càrrega injusta i insolidària a les esqueses dels nostres ciutadans. Un sistema que consolida una situació perversa on cada any aportam més fons a l'Estat rebent menys i amb una proposta de nou sistema que encara ens perjudicarà més. L'oblit o millor dit el segrest de les inversions estatutàries per part de l'Estat espanyol és un altre greuge econòmic discriminatori cap a les nostres illes. En conseqüència patim el deute de les nostres arques públiques com a conseqüència d'haver de fer front a aquesta situació. S'ens exigeix un nivell de dèficit més restrictiu que el que s'aplica el mateix Govern Espanyol i s'ens amenaça amb pràctiques poc transparents de la intervenció dels nostres comptes públics i d'una possible aplicació de l'article 155 .

A tot això s'hi afegeix la discriminació de no disposar del règim especial per compensar la insularitat que ens pertoca des de l'aprovació de la tan anomenada Constitució espanyola al seu article 138.1 i el nostre Estatut, i que pateixen en condicions de desigualtat els nostres residents i les nostres empreses. Ens preocupa que el proper REB continuï sent una política de maquillatge de l'Estat espanyol envers les nostres illes, els seus residents i les seves empreses.

A nivell de serveis municipals la Llei Montoro amb una clara invasió injusta de competències frena la possibilitat d'invertir part dels 400M€ dels romanents a serveis bàsics de policia local, treballadors socials i de polítiques socials, culturals i esportives de proximitat.

MÉS per Mallorca constata que només amb la sobirania fiscal es pot revertir aquesta situació, aconseguir l'autosuficiència financera i uns serveis públics de qualitat.

MÉS per Mallorca creu necessària, en vista a l'exposat, a establir un decidit itinerari cap a un model econòmic amb perspectiva de gènere més diversificat, sostenible i inclusiu a curt, mitjà i llarg termini que puguin guiar la seva acció política en el marc d'aconseguir la màxima sobirania dels pobles de les Illes Balears. Per això proposam l'aprovació a mig termini d'un Pla d'acció per a la diversificació del model econòmic, com a full de ruta que estableixi les línies estratègiques, els indicadors i criteris d'avaluació amb aportacions de l'empresa, sindicats, universitat i associacions. La definició i la planificació estratègica del nou model econòmic no es pot deixar només en mans del mercat. El paper de l'administració i el Govern, juntament amb organitzacions empresarials, entitats generadores de coneixement i societat civil organitzada ha de tenir un paper proactiu amb actuacions destinades a compartir risc amb el sector privat i amb l'objectiu de promoure un model basat en el coneixement, generador de llocs de treball qualificats i poc intensiu amb el recursos naturals del país.

A Curt termini: legislatura 2015-19: En el que resta de legislatura l'acció política ha d'anar encaminada en primer lloc a continuar les polítiques incentivadores per a la **diversificació del model econòmic**, on el **coneixement és un factor clau** de desenvolupament econòmic i social en el món actual intensament interconnectat i competitiu, fent una **utilització eficient dels fons europeus** amb l'objectiu de **impulsar i consolidar l'estratègia d'especialització intel·ligent RIS3** actualitzada el 2017 i assolint un **Pacte per la ciència**, el **coneixement i la innovació**, amb accions específiques i claus en perspectiva de gènere. En segon lloc consolidant polítiques de **qualitat de l'ocupació dirigides a la formació del capital humà, als majors de 45 anys, als joves i a les dones i amb la modernització de la formació professional**. En tercer lloc impulsant **polítiques agràries de sostenibilitat ambiental, industrials i empresarials prioritzant les petites i mitjanes empreses (PIME), les empreses d'economia social i el petit comerç**. **Mesures** com el Pla d'Indústria i el Pla Director d'Economia Social,

iniciatives basades en la responsabilitat social i les TIC, que milloren la productivitat i donen valor afegit. En quart lloc a la consolidació de polítiques turístiques a d'allargament de temporada, al camí cap a la sostenibilitat i al decreixement. Com l'ITS i la regulació turística. En cinqué lloc, incorporar les previsions de l'estudi H2030 que el govern ha encarregat al CES, per tal d'implantar una metodologia de planificació estratègica del govern i de pràctiques de bona governança democràtica, de cara a les properes legislatures.

A mitjà termini: 2019-2025: L'objectiu central de la nostra formació de cara al final de legislatura i sobretot com a bandera per a la propera és treballar activament en els següents eixos:

- **Sobirania Fiscal que garanteixi una Agenda Tributaria amb més competències i més capacitat legislativa en temes impositius.**
- **Derogació de la reforma laboral**
- **Aprovació i execució d'un Pla d'acció per a la diversificació del model econòmic que inclogui la perspectiva de gènere**
- **Implementar la perspectiva de gènere en els pressuposts de les administracions públiques i en les polítiques d'ocupació amb especial incidència en la lluita contra l'enclotxa salarial**
- **Potenciar iniciatives financeres de promoció al servei de la política industrial i empresarial**
- **Incrementar la millora de les condicions laborals (competències inspecció de treball, reconeixement de malalties cambres de pis, sinergia qualitat turística i qualitat del treball, etc.)**
- **Incrementar llocs de feina de qualitat per a joves formats**
- **Pactes educatius que prioritzin la innovació educativa i la creativitat com a eina de futur**
- **Major redistribució del pes econòmic del sector turístic mitjançant la diversificació econòmica a la vegada que s'incrementa la seva funció social**
- **Visualització del factor transformador dels sectors emergents basats en el coneixement, la innovació i les TIC**
- **Consolidació d'un ecosistema innovador atractiu per l'atracció i retenció del talent**
- **Afavorir un sector d'economia de serveis innovador i tecnificat**
- **Impulsar l'economia social i la inclusió de clàusules socials, ambientals i lingüístiques a totes les administracions**
- **Establir com a eina de valoració del benestar indicadors econòmics i de progrés social que reflecteixin la pluralitat, el repartiment de la riquesa i la sostenibilitat del territori.**

- **Analitza la funció i la realitat del sector públic de les Illes Balears. Afavorir la seva modernització i la seva reforma, per aconseguir millor els seus objectius.**
- **Introduir la investigació en prospectiva econòmica, social i mediambiental de les nostres Illes, a través de convenis entre la UIB i les administracions públiques.**
- **Incorporar la metodologia de la planificació estratègica a les pràctiques de les Administracions Públiques de les Illes.**

A Llarg termini: «Mallorca 2030». L'objectiu prioritari de MÉS ha de ser el de redistribuir la dependència econòmica del sector turístic, afavorir un sector turístic amb major conscienciació social, la creació de llocs de feina de qualitat per a retenir les generacions futures molt formades i una economia sostenible amb rostre humà que generi ocupació estable sense encletxes salarials entre homes i dones i compatible amb la protecció del territori . Treballar per aconseguir els escenaris més sostenibles detectats amb els estudis de prospectiva encarregats, i adequar les pràctiques .

Per aconseguir això la millor eina és la plena sobirania pel nostre poble. Només a partir de la sobirania plena tendrem la capacitat de fer de la insularitat un avantatge i no un greuge, només a partir de la sobirania plena podrem ajudar a les nostres empreses per a que puguin competir en igualtat de condicions amb les de la resta d'Europa i es puguin obrir al Món. Només amb la sobirania plena podrem aconseguir un model econòmic equilibrat i sostenible. Només amb la sobirania plena tendrem uns serveis socials que no ens discriminin per raó de residència. Només la sobirania plena pot garantir a Mallorca, i a la resta de les Illes Balears, un futur digne pels seus fills i filles, per als mallorquins i mallorquines del demà.